

AVROTROS-talenttraject VIRTUOOS

Het AVROTROS-talenttraject *VIRTUOOS* biedt jonge klassieke muzikanten een belangrijke springplank aan het begin van hun carrière. De talenten doen waardevolle mediaervaring op via radio en tv en zetten een belangrijke stap in hun ontwikkeling met de opname en uitgave van hun debuut-cd. Op het conservatorium leren musici hun instrument tot in de puntjes beheersen en doen ze ervaring op met het optreden voor publiek. Het maken van een professionele opname vraagt echter om een geheel andere aanpak: urenlange concentratie, precisie en herhaling, zonder de adrenaline van een livepubliek. Met *VIRTUOOS* biedt AVROTROS de nieuwste generatie klassieke musici precies datgene waar de omroeporganisatie goed in is: hoogwaardige opnames en een breed podium via radio en tv. In de opnamestudio realiseren de talenten hun eerste professionele cd, terwijl ze in de concertseries en programma's op radio en tv waardevolle mediaervaring opdoen. Zo ondersteunt AVROTROS jonge klassieke musici bij de start van hun professionele carrière met expertise, zichtbaarheid en een stevige basis voor de toekomst. Zie ook avrotros.nl/virtuoos.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

2 mrt - Grote Zaal

Mozarts *Jupitersymfonie* & Chen Reiss zingt Beethoven

9 mrt - Grote Zaal

Dvořáks Achtste en Esther Yoo speelt Bruch en Tsjaikovski

16 mrt - Grote Zaal

Tsjaikovski's *Symfonie nr. 6*, Verdi's *Ouverture uit 'La forza del destino'*

23 mrt - Kleine Zaal

Barokke vioolmuziek door Charlotte Spruit & Friends

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

Het Zondagochtend Concert

9 februari 2025 - Grote Zaal - 11.00 uur

Radio Filharmonisch Orkest
Sam Weller, dirigent
Emma Roijackers, viool
Gerbrich Meijer, klarinet
Shane van Neerden, piano

Carl Maria von Weber
1786-1826

Konzertstück in f, op. 79 (1821)
voor piano en orkest

Antonín Dvořák
1841-1904

Romance in f, op. 11 (1877)
voor viool en orkest

Wolfgang Amadeus Mozart
1756-1791

Klarinetconcert in A, KV 622 (1791)
Allegro
Adagio
Rondo: Allegro

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Als je een snufje Beethoven neemt, wat kruimeltjes van de Bach-zonen en die samenvoegt met een vleugje Mozart en een zweempje Mendelssohn, dan krijg je een compositie die van Carl Maria von Weber zou kunnen zijn. Weber, de vroegromanticus die slechts 39 jaar oud werd, wist met dit soort ingrediënten én zijn eigenheid een vaste plaats in de muziekgeschiedenis te verwerven. Wereldfaam kreeg hij vooral met *Die Freischütz* waarmee hij aan de wieg stond van de Duitse romantische opera. Ook zijn *Aufforderung zum Tanz* gooit nog steeds hoge ogen. In zijn *Konzertstück* speelt de piano een hoofdrol. Volgens een vriend vertelde de componist in 1821 dat hij zich een buitenmuzikaal programma bij het werk had voorgesteld. Een treurige kasteelvrouw zit eenzaam thuis: haar man neemt, ver weg, deel aan een kruistocht. Ze krijgt een visioen dat hij is omgekomen op het slagveld en valt in katzwijn. Dan klinken er geluiden vanuit het bos... tussen de terugkerende, marcherende ridders ontwaart ze tot haar vreugde haar man! Eind goed, al goed: de twee geliefden vallen elkaar in de armen. Weber smeedt de verschillende scènes van het verhaal aaneen in een aantrekkelijk werk dat later gewaardeerd werd door pianovirtuoos Franz Liszt.

Slavisch getint werk van Dvořák

Met de 400 gulden die Antonín Dvořák in 1875 als 'jong arm en talentvol kunstenaar' ontving van het Oostenrijkse ministerie van Cultuur en Onderwijs, was hij de koning te rijk. Als organist verdiende hij slechts 126 gulden per jaar, en lesgeven bracht hem maandelijks 60 gulden op; de toelage was voor de Tsjech dus een behoorlijk kapitaal. De Weense staatscommissie, waarin onder anderen Johannes Brahms zat, roemde het 'onbetwifelbaar talent' van de 33-jarige componist, hoewel het 'in zekere zin nog vormeloos en onbeteugeld' werd genoemd. Dvořák flirtte aanvankelijk met het idioom van Liszt en Wagner, maar rond zijn dertigste trad hij meer in het voetspoor van componisten als Haydn, Beethoven en Schumann. Daarbij stak hij zijn Tsjechische achtergrond niet onder stoelen of banken. Integendeel, de ritmes, kleuren en folklore van zijn vaderland duiken voortdurend en veelvuldig in Dvořák's oeuvre op. De internationale erkenning, die de componist in 1875 ten deel viel, was een enorme stimulans. Een van de stukken die hij rond deze tijd schreef was de *Romance* voor viool en orkest. Dvořák verwerkte in het Slavisch getinte werk een thema uit zijn *Tweede strijkkwartet* uit 1873.

Lieflijke klarinettoon

Het komt veelvuldig voor dat een componist bij een bepaald stuk een specifieke uitvoerende voor ogen heeft. Vaak is dat een virtuoos, die spelenderwijs zijn instrument zó laat klinken dat niemand er meer om heen kan. Wolfgang Amadeus Mozart kende bijvoorbeeld een uitstekende klarinettist: Anton Stadler, die een aanstelling had bij het Weense hoforkest. Stadler, die zowel klarinet als bassethoorn (een lager klinkende variant van de klarinet) speelde, stal vooral de show met zijn spel in het laagste register van zijn klarinet. Tijdgenoten waren erg enthousiast over zijn spel. Zo schreef een luisteraar: 'Ik had niet gedacht dat een klarinet de menselijke stem zo bedrieglijk goed kon nabootsen'. Bovendien had Stadler een instrument met zo'n 'weke en lieflijke toon, dat niemand met een hart die kan weerstaan'.

Mozarts Klarinetconcert

Mozart raakte bevriend met Stadler en schreef voor hem zijn twee belangrijkste en inmiddels terecht zeer populair geworden werken voor het instrument, het *Klarinetkwintet in A*, KV 581 (het zogenoemde 'Stadler-kwintet') en het *Klarinetconcert in A*, KV 622. Hoe mooi Stadler ook gespeeld moet hebben, rijk

werd hij er niet van: de klarinettist leende regelmatig geld bij de zelf ook niet al te vermogende Mozart, zonder hem ooit terug te betalen. Mozart voltooide het *Klarinetconcert* twee maanden voor zijn dood. Het openingsdeel is een bewerking van een schets voor een concert voor bassethoorn (in G-groot), dat hij al eerder op papier had gezet. Het werk, waarin de mogelijkheden van het instrument volledig worden uitgebuit, was bedoeld voor Stadlers 'Klarinett mit Abänderung' (met extra lage tonen). Stadler hield het meesterwerk ten doop op 16 oktober 1791, tijdens een benefietconcert in Praag, de stad waar hij kort daarvoor de klarinet- en bassethoornsolo's in Mozarts opera *La clemenza di Tito* voor zijn rekening had genomen.

Dirk Luijmes